

מוֹטִיב

על שם ליאורה דיין

ירחון בנושא שירה וספרות עברית

טלי אטדג'י
עידית ברק
גבריאלה
צביה גולן
רובי גורדון
יעקב זנדמן
נועה לקס
חיים ספטי
ליבת קמינסקי
ליאת שורק־רשף

סודות

גיליון 6 | פברואר 2016, שבט ה'תשע"ז

גיליון שישי מתחיל...

אנו שמחים לפרסם את הגיליון השישי של ירחון השירה והספרות "מוטיב" בנושא סודות.

בגיליון זה תמצאו כאמור יצירות העוסקות בסודות אישיים, בין אנשים, מחשבות כמוסות ורגשות חבויים. כל אדם נוצר בתוכו סוד כמוס אחד לפחות שמעטים יודעים עליו, אם בכלל. העניין והמסתורין שנלווים לסודות מתבלים את חיי כולנו ולעתים מנהדקים קשרים בין אנשים או מפרידים ביניהם. לעתים יש קשר של שתיקה ולעתים מדובר בסוד אישי שנצור בלבו של אדם גם לאחר מותו. כולנו מגלים בכך עניין ובכולנו קיים אותו יצר של סקרנות לגלות את סודותיהם של אחרים.

לסיים, הרשו לנו לצטט את שירו של אלירן דייך "נדר", מתוך ספר הביכורים שלו "כמיהה – כתבי מחשבה ורגש" שיצא לאור בשנת 2012:

עֲזְרָה שְׁלוּחָה,
פְּנֵנָה פְּמוּסָה,
תְּחוּשָׁה טוֹבָה.

נְדָרְתִּי נָדָר
וְעָלְיוֹ אִישׁ לֹא יִשְׁמַע.

נְדָרְתִּי נָדָר
שְׁאִישׁ לֹא יֵדַע.

אוֹתוֹ הַנָּדָר
בְּשִׁבְלִי, בְּשִׁבְלֶךָ,
יִתְעַצֵּם וַיִּגְדֵּל
לְמַעֲנֵי, לְמַעֲנֶךָ.

אוֹתוֹ הַנָּדָר
שְׁבִלְבִי נִטְמַע,
נִשְׁמַר עִמָּךְ בְּתוֹכִי,
בְּאֶהְבָּה.

נְדָרְתִּי נָדָר
לְכָל חַיִּי,
נְדָרְתִּי נָדָר
שְׁנוּבֵכֵךְ וְנָגְדֵל,
וְהֵלֵב מִתְמַלֵּא
בְּכִסּוּפֵי אֶהְבָּה.

קריאה מהנה,

יאיר בן־חור, אלירן דייך

ירחון "מוטיב" הוא כתב עת מקוון לעת עתה המתפרסם אחת לחודש.

כל גיליון יעסוק בנושא שהמערכת תבחר, ויפורסמו בו עשר יצירות.

העבודה בירחון מתבצעת בהתנדבות מלאה, אי לכך אין לצפות לתגמול כספי כלשהו על פרסום יצירות, לרבות לא לתגמולים כלשהם; בשליחת יצירה לפרסום מאשר היוצר את אפשרות פרסומה בירחון, ולא יהיו ליוצר השגות או טענות באשר לפרסום או לאי־פרסום יצירתו בירחון.

ליאורה דייך ז"ל הייתה אוהבת אדם. אהבתה הגדולה ביותר הייתה למילה הכתובה ולקריאת ספרות ושירה, ואותם קראה עד סוף ימיה.

ירחון "מוטיב" נוסד לזכרה ונושא את שמה.

ח ולצה כחולה וחולצה אדומה, חדרשות לגמרי, הסתובבו במכונת הכביסה לבדן. זה לא שהיה לבהירה עודף כסף לבזבז על חשמל ולכבס במכונה שתי חולצות בלבד. זה גם לא נבע מהסיבה שהיא חששה שהחולצות החדשות יורידו צבע בכביסה. אפילו לא הטירוף שלה לניקיון גרם לכך. לבהירה היו סיבות משלה לכבס בגדים חדשים במכונה, ולא רק שהיא נהגה לעשות זאת בקביעות, אלא שלמרבח הפלא היא הייתה מכבסת אותם במכונה לפחות שלוש פעמים בטרם העיזה ללבוש אותם. היא גם נהגה לתלוש בכוח את התווית מכל הבגדים החדשים, ולא פעם היו הבגדים נקרעים לה ונתפרים אחר כך ביד לא מקצועית. לפעמים אפילו הייתה שופכת קפה על מכנסיה, ולא דואגת להעלים את הכתם לגמרי. אבל כל זה לא הפריעלבהירה. נהפוך הוא. היא העדיפה שהבגדים שלה ייראו קצת כמו סמרטוטים, כיאה לשמם – שמטעס.

הדבר היחיד שהפריע לבהירה בכל זאת היה העובדה שבמפגש השבועי עם חברותיה היא מעולם לא קיבלה מחמאות על בגד חדש. החברות שלה היו מפתיעות בכל פעם בבגדים נועזים יותר, צבעוניים יותר, מודרניים יותר, ואילו בהירה הייתה באה בשמטעס הקבועים שלה. שולה באה בשבוע שעבר עם חצאית מיני דמוית עור. תמר באה עם מגפי בוקרים למרות שעכשיו אוגוסט, כי מה זה לסכול מחום לעזמת קריאות ההתפעלות של כולן.

“למה את לא קונה לך אף פעם משהו חדש?” הן שאלו את בהירה, אבל היא רק חייכה, מתחה מעט את החולצה שקנתה בשבוע שעבר, שכבר הספיקה להתכווץ מעט בכביסה, וחשבה על הפעם הבאה שתיכנס לחנות, תקנה בגד חדש, ותדאג לכך שהוא לא ייראה חדש, שלא יהיה לאברם מה להגיד.

אברם דווקא לא נחשב לקמצן בקרב ידידי. הוא קנה מוצרי חשמל יקרים כשהגיעו לישראל. הוא רכש טלוויזיה ענקית עם מרקע שטוח, בזמן שלרוב האנשים עוד הייתה טלוויזיה בשחור לבן. היה לו מכשיר טלפון סלולרי שהביא מחו"ל, כשאנשים עוד השתמשו באסימונים. הוא נהג ברכב מנהלים, ענד שעון רולקס, השתמש בעט יקר-ערך שנהג לשים מחרץ לכיס החולצה, לבש חולצת ההיקוסט אמתית, נעל נעלי עור משובחות והשתמש באפטרשייב מתוך בקבוק שיהלומים אמתיים נצצו ממנו.

לא, אברם בהחלט לא היה קמצן.

הוא רק לא סבל שבמאזן החודשי שהיה עורך, הכנסות מול הוצאות, היה מגלה את המינוס הגדל והולך – ונחרד. בכל פעם שזה קרה, היה הולך אל ארון הבגדים, שולף בחמת זעם את החולצות של בהירה וצורח: “שוב קנית שמטעס? אין לך גבולות?” ובהירה הייתה מראה לו חור בחולצה הכחולה, קמטים בחולצה האדומה, כתם על מכנסיה, והייתה שואלת בטון מנצח: “נו, באמת, אברם, זה נראה לך חדש?”

צביה גולן היא סופרת. עד כה ראו אור מפרי עטה ארבעה ספרי פרוזה למבוגרים וספר ילדים אחד. בקרוב יראו אור שני ספרים נוספים, האחד למבוגרים והאחר לילדים.

סוד 1 עידית ברק

החזיק סוד בבטן
זה כמעט כמו תריון,
בכל יום את רוצה
להקיא אותו מחדש,
בכל יום הוא גדל
הבעיטות שלו כואבות.

את רוצה שהוא יגדל
בלדה קלה
ללא סבוכים

נהגי בנהירות
אל תפנסי
להריון ללא מוצא.

עידית ברק היא מזכירה רפואית המתמחה במעבדה הרפואית. בינואר 2016 יצא לאור ספר שיריה הראשון. שיריה מתפרסמים בפייסבוק ובכתבי עת שונים.

עולם שמעבר לקיר
הדק מדי או מעל לתקרה
לילה לילה,
השכנה של היום
אוהבת בקולה

מתוך: חדר סגור
שקריו מוגפים
לילה לילה
דולף עירם גרפה
מבצר לחר המנעול.

יעקב זנדמן עוסק בכתיבה זה עשר שנים, שתחילתן בטור קבוע באתר NRG והמשכן בשני בלוגים שנכללו ברשימת הבלוגים הנבחרים של "אפלטון" לשנת 2009. כתביו התפרסמו ב"עיתון 77", בכתב העת המקוון "זוטא" ובכמה אתרים מקוונים. ב-2015 יצא לאור ספרו הראשון "חמישים מילים לעצב".

ה

חצר מלאה עציצי חרס מרוסקים שלא עמדו ברוחות. וסמרטוטי רצפה, שפע סמרטוטי רצפה, כאילו כל עקרות הבית השתגעו מהסופה והחליטו שדי להן. השמים אפורים-בהירים, כמעט נוטים ללבן, שילוב של זיהום אוויר ועננות. הגשם שיורד מטונף ובוזי. הימים האלה של מזג אוויר מתריס מזכירים לי את הפעם הראשונה שבה נשארתי לבדי.

שנת הלימודים רק החלה והחורף הקדים את בואו. גשם ירד בסוף יום לימודים ארוך. מישהי התנדבה להחזיר אותי, איזו אימא עם יד מנומשת שמשכה אותי לסובארו לבנה.

כשהגעתי, עמד בבית ניחוח מרק עוף שבושל בלי חשק. אימא שלי עמדה במרפסת השירות ועישנה 'טיים'. זו הייתה הגלות הקטנה שלה באותן שנים, כי אבא שלי אסר עליה לעשן בבית.

היה לה גב זקוף עם עמוד שדרה שבלט החוצה. נהגתי לספור את החוליות שבו בזמן שאכלתי, בכל פעם הגעתי למספר שונה.

"היי קוקי," היא הסתובבה והצביעה על צלחת המרק שהתקררה על אדן החלון, "חכי רגע."

היא כיבתה את הסגריה על אחד הסורגים וסחבה את הצלחת באטיות אל השולחן. אחר כך פתחה את המקפיא והשאירה שם את ראשה לזמן-מה תוך שהיא ממלמלת לעצמה שמות של מוצרים חסרים.

"שכחתי את המעיל," אמרתי לה בעודי מנסה לדוג חתיכת גזר מן המרק.

היא סגרה את דלת המקפיא בפתאומיות שהקפיצה אותי ממקומי.

"חבל מאוד!"

הלכה לחדר השינה וחזרה משם עטופה.

"אני הולכת לכיתה שלך להחזיר אותו. זה ייקח עשר דקות."

"אני אשאר לבד?"

"למה שכחת אותו? אבא אמר לך שזה יקר."

"אני..."

"עשר דקות."

הדלת נטרקה ונשארתי לבדי לראשונה. קשה לי להגיד שעשיתי משהו אחרת בגלל זה. המשכתי לאכול והתעלמתי מחתיכות העוף. דמיניתי שאמי במרפסת מעשנת כהרגלה וכך לא נכנסתי לבהלה מיותרת.

לפני לוח הזמנים, הייתי אמורה להכין שיעורים. לא התכוונתי לוותר לעצמי, ידעתי שאבי יבדוק הכול בערב.

עוד לא ממש ידעתי לקרוא שערון אך אחרי השאלה השנייה בתורה, הרגשתי שעבר עידן ועידנים. התקרבותי לחלון הגדול בסלון כדי לראות אם אמי בדרכה חזרה. היא לא הייתה. מצאתי אותה יושבת על גדר האבן בחצר בניין ממול, אוחזת במעיל שלי, ובוהה. לא הבנתי במה. רציתי לקרוא לה, להגיד לה שהתבלבלה בבניין אך משהו מנע ממני. הסתכלתי בה והדקות חלפו. היא חשבה על משהו שיכולתי לדעת מהו אך לא נתתי לעצמי לדעת באמת, כדרכם של ילדים. קשה להגיד כמה זמן עבר, בסופו של דבר הגשם חזר והיא עלתה הביתה. "לקח זמן אבל בסוף מצאו אותו בחדר של השרת." שתקתי בעודה מכניסה את המעיל לארון. כבר חשבתי שיצאה מחדרי אל עיסוקיה ואז שמעתי לחישה מאחוריי: "בואי לא נגלה לאבא ששכחנו, טוב?"

נועה לקס היא עורכת וכותבת תוכן. עוסקת בכתיבה שיווקית ובקידום ברשתות החברתיות ובאתר "אינדיבוק". פרסמה בירחונים "מאזניים", "עיתון 77", "גג", ובאתרי אינטרנט שונים.

מחשבת מחדש | לבת קמינסקי

! ה זמן דיגיטלי
מחשבות בתוך מחשב
אין רגע בנלי
הפחות דעת במקום כאב.
הייתי רוץה
לקזור לקונקיה
לדעת את עצמי
מבלי לדעת מידע
שאניני
צריכה.
רק קצת הסקה
של דעת
ולא של מידע.

לבת קמינסקי היא מוזיקאית, סטודנטית לתואר שני בהיסטוריה באוניברסיטת בראילן.
שיייה מתפרסמים בכמות שונות באינטרנט.

מתמשך הרוגע | היים ספטי

מ

תמשך הרגע,
הצפונות אינן מתגלות.
הרחובות מתרוקנים, לילה שלו עתה.
כמה אפשר לצפות,
אני מהרהר, מקנה, הוגה תפניות –
ונרתע מבצוע.
כמה אפשר לקוות?
השנוי רחב מדי.
הרגע-קליחיון עולה זפה,
והצפונות בערפל מרחפות ללא גוף.

היים ספטי הוא משורר וסופר. פרסם שלושה ספרי שירה בהוצאת "כרמל". שיריו וסיפוריו התפרסמו בכתבי עת, בעיתונים ובאנתולוגיות. חבר באגודת הסופרים העברים, באיגוד הכללי של סופרים בישראל ובאקו"ם.

כשיו כבר מאוחר מדיי. השלום התגלה במערומיו וגם המלחמה כשלה – אז לא הייתה בְּרָה אלא לפתוח בעוד אחת, עד שיבוא השלום. כך לפחות מסבירים הפרשנים בטלוויזיה במשרד המיוחד. והוא רק יושב שם וצופה בהם מדברים. הקמטים סביב עיניו כבר ראו הכול, ובכל זאת הוא יושב שם, כי מאוחר מדיי וכבר אין לאן ללכת. ומול הטלוויזיה האינסופית המלהגת הוא רק שותק, כי הוא לא יכול לענות להם, להטיח בהם את טעותם. אבל הוא גם לא יכול לקום משם, כמו האיש הזר ההוא שתפס פעם והיה קשור לכיסא בזמן שחקר אותו נמרצות.

כך הם יושבים שם, צעירים וזוחחים כמו שהוא היה. אבל להם חסרה היכולת הפשוטה הזאת לשתוק. מתוך תאוותם העצמית הם חושפים בלהג קולח את כל הקלפים. ככה, בטלוויזיה, במשרד המיוחד של החדשות. ככה, בלי לדעת בעצם כלום.

וזה כבר מאוחר מדיי, הוא יודע. כי גם בלי לדעת הם כבר דיברו וחשפו. האויב תמיד מאזין, והאויב יודע הכול. עברו הימים ההם, ימי הגבורה השקטים. כבר מאוחר מדיי, וגם הקמטים סביב עיניו לא מסגירים את עוז רוחו, את אומץ ידו ואת סודות גבורותיו. הרי את ימי גבורתו איש כבר לא מכיר. גם המעטים שאי פעם ידעו. לאט לאט הוא שקע לשכחה, אבל רק של האנשים האחרים. לא לשכחה שלו. וכל השאר, אלה שלא היו שם אז, גם לא ידעו לעולם. עכשיו כבר מאוחר מדיי. הוא לא ידבר, וממילא איש לא ישאל.

אבל מה שווה גבורה אם לא מספרים עליה? ימי מלחמה התחלפו בימי שלום, ימים של אהבה הוחלפו בימים של שתיקה, וגם את הימים ההם כבר אי אפשר להשיב עוד. ואין גם טעם להתחרט שלא סיפר לאישה שאתו את העלילות העלומות של מסעותיו בארצות הזרות, לפני שהלכה ממנו אל הקבר בלי לדעת את סודותיו. הימים האלה כבר חלפו, האנשים התחלפו, ורק הוא עוד נטוע בתוך הבית הזה, לבדו מול הלהג שמקמט את שתיקתו.

אז הוא שותק, כי כבר מאוחר מדיי לדבר עכשיו. את מה שהוא יודע כבר לא יספר ואיש לא יֵדַע לעולם. אבל הוא זוכר הכול, את הימים של המלחמה והשלום, את הימים שבהם היו סודות גדולים, את הימים שבהם הם ידעו להישאר.

את להג הטלוויזיה מפריעה לרגע האישה הזרה. "קום, היא אומרת, "זמן להתרחץ וללכת לישון." והוא מציית בלי קול ונכנע לידיה התומכות, כי כבר מאוחר מדיי לא לציית, וממילא הם כבר דיברו שם יותר מדיי.

אבל בחושך הזה הוא רק ישכב שם ולא יצליח להירדם. קמט סביב העין עוד יתכווץ לרגע, מנסה להסתיר את הסוד שמאחוריו, ואז ירעד עוד קצת מתנועת הפה שקורא לה רגע, לאישה הזרה, שתבוא. והיא תבוא, עדיין לא יודעת מי האיש הזה עם השתיקות מול הטלוויזיה, אולי עכשיו, אומר הקמט, אולי עכשיו הגיע הזמן שתדע.

אבל עכשיו באמת כבר מאוחר מדיי.

רובי גורדון הוא סופר. עוסק בכתיבה ובמיזמים חווייתיים. ספריו "ייסורי איש הניירות" ו"חנווני בגמלות" יצאו לאור ב-2014.

אני כותב כך | ליאת שורק־רשף

א

ני כותב לך בקטן ובגדול
אני כותב לך כמו אתמול
אני כותב לך ומחביא
בעקר מפני עצמי.

ויקשאני מתגבר
אני כותב לך ושומר
לזמן תבא, לזמן האחר.

על כל פסת נגד שותקת
תקראי את נפשי הקטפוטפת
בדיו סמיכה של אמת מזקקת.

על דף שאינו "עוד פתק לכן"
תפגשי את כל משמעותי
מטלת לה פרקדן.

ולמרות זאת
אל תראי בי גבור,
כי רק כאן אינני פחדן
רק כאן בעירמי הנה
אני מוסר לעצמי ולך
במלוא המובן.

כי רק מאחורי הפרגוד,
קשאף אחד אינו רואה
לאיזו אהבה אני מצביע
בקלפי של הלב
אני בוחר כך בגאונה
ומת מקאב.

ליאת שורק־רשף היא משוררת, החודש עתיד לצאת לאור ספר ביכוריה "בטבעת זו".

שלושה שירים | טלי אטדגי

האמת שלא נאמרה

ת האשה שאהב,
אהב אהבת אמת,
אמת לא אמר,
אמר רק שלום.

נעורים

מה צופנים נעורייך?
נעורייך בגי האלקנות,
האלקנות אינו קים,
קים רק בדמיונם של ההוויים.

ים סוף

ם של צבעים,
צבעים כך מרצדים,
מרצדים אורות הליל,
הליל נוחת על גלים,
גלים שקטים וחרושיים,
חרושיים וצופני סוד,
סוד שלא יתגלה.

טלי אטדגי היא משוררת חירשת מלידה. הוציאה ספר שירה ראשון בשם "זר פנינים", והמיוחד בו השירים הקצרצרים והמילה המסיימת את המשפט היא המתחילה במשפט הבא, לעתים לא באותה משמעות. לפנינו טעימה קטנה מאותם שירים.

פְּתַחַת כְּמוֹ נֵר הַלֵּילָה
עִם הַנֶּץ הַחֲמִידָה,
זוֹרָה אֶת שְׁתַּרְיִיתִי
לְעֵבֶר רוּחַ הָאֶתְקָה.

זוֹרְמַת אֵיתָן
בְּלִי לִירָא מִסְפָּנָה,
דוֹרְקַת חֲפָה
בְּרִגְלִים קְשׁוּבוֹת לְאֶדְמָה.

מַעֲגָלִים־מַעֲגָלִים
בּוֹנָה אֶת טוֹטֵם הַחַיִּים
נִקְשָׁרֶת טְבוּרִית לְרוּי הַחֲקָמָה
שֶׁל זְקָנֵי שְׁבֵט הַסְּנָקָה.

גבריאלה היא משוררת ומתרגמת. פרסמה שירים בכמות שונות, ובשנת 2015 יצא לאור ספר שיריה השני "יחפה" בהוצאת ארגוןמיטב. הספר מערב שירה עם קטעי הגות.

אנו קוראים לכם לקחת חלק גם בגיליון הבא...

גיליון מס' 7 של "מוטיב" יראה אור בעוד כחודש ונושאו: **בין הים והמדבר**,
– יצירות על הטבע, על ים ומדבר מוחשיים ומטפוריים עם כל המשתמע מכך.
אתם כבר מוזמנים לשלוח אלינו את יצירותיכם בנושא זה לכתובת הדואר
האלקטרוני info@motiv-magazine.co.il
נא לשלוח שירים מנוקדים וסיפורים קצרים עד 550 מילה.

תודה
אלירן ויאיר

מייסד ועורך: אלירן דיין | עורך אחראי: יאיר בן־חור
גרפיקה: אלירן דיין

עקבו אחרינו גם בפייסבוק [/motiv.magazine](https://www.facebook.com/motiv.magazine)